

МІСЦЕ ОДНОВИРОСТКОВОГО ЕНДОПРОТЕЗУВАННЯ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ГОНАРТРОЗУ

Г. В. Гайко, А. В. Калашніков, Ю. О. Ставінський, Т. І. Осадчук,
Ю. М. Літун, О. А. Юхимчук*

*ДУ "Інститут травматології та ортопедії НАМН України", Київ
Київська міська клінічна лікарня № 7

Остеоартроз великих суглобів залишається істотною проблемою сучасної ортопедії, що в чималому ступені обумовлено постійним збільшенням кількості таких хворих. Відомо, що серед хворих із гонартрозом, яким виконують тотальне ендопротезування, у 5–20 % виявляють ураження переважно одного з відділів суглоба, причому частіше медіального. У сучасній ортопедії одновиросткове ендопротезування колінного суглоба є методом вибору хірургічного лікування хворих старших вікових груп з ізольованим дегенеративно-дистрофічним ураженням медіального відділу стегново-великого-мілкового зчленування. Показаннями до одновиросткового ендопротезування є: гонартроз (медіальний) з варусною деформацією колінного суглоба до 15°, ізольоване дегенеративно-дистрофічне ураження внутрішнього відділу колінного суглоба, асептичний некроз медіального виростка стегнової кістки. Передумовою виконання таких операцій є збереження зв'язкового апарату колінного суглоба.

Мета — вивчити результати одновиросткового ендопротезування у пацієнтів з гонартрозом.

Матеріали і методи. За період з 2009 по 2015 р. включно було імплантовано 37 одновиросткових ендопротезів. Усі оперативні втручання проводили з використанням малоінвазивного хірургічного доступу. В 25 випадках оперативне втручання розпочинали з діагностичної артроскопії.

Результати хірургічного лікування вивчено в терміни від 6 міс до 5 років у всіх хворих з використанням бальних шкал оцінки функції колінного суглоба: KSS, WOMAC, Joseph&Kaufman. Відмінні результати відзначено в 11 (29,7 %), хороші — в 20 (54,0 %), задовільні — в 6 (16,3 %) спостереженнях. Необхідності в повторних хірургічних втручаннях через прогресування патологічного процесу в суміжному відділі суглоба або асептичної нестабільності компонентів ендопротеза протягом даного терміну спостереження не було.

З ускладнень слід відзначити розвиток у однієї хворої поверхневого некрозу країв рани, що не позначилося на кінцевому функціональному результаті лікування.

Висновки. Одновиросткове ендопротезування є операцією вибору для пацієнтів з ізольованим ураженням лише одного з відділів колінного суглоба, дозволяючи зберегти досить високий рівень фізичної активності. Одновиросткове ендопротезування, якщо воно виконане за показаннями, не поступається тотальному і дозволяє домогтися більш повноцінного відновлення функції колінного суглоба.

ПОКАЗНИКИ ВЕРТЕБРАЛЬНОГО БОЛЬОВОГО СИНДРОМУ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ТЕСТУВАННЯ В ЖІНОК ІЗ ПЕРЕЛОМАМИ ТІЛ ХРЕБЦІВ

Н. В. Григор'єва, О. С. Рибіна, В. В. Поворознюк

ДУ "Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України", Київ

На сьогодні відомо, що системний остеопороз та його ускладнення, зокрема переломи тіл хребців (ПТХ), призводять до виникнення больового синдрому, зниження якості життя й погіршення самообслуговування хворих.

Мета дослідження — вивчення особливостей больового синдрому в грудному й поперековому відділах хребта, а також визначення показників функціонального тестування та якості життя в жінок старших вікових груп із ПТХ.

Обстежено 119 жінок віком 50–79 років, які знаходились у постменопаузальному періоді. Пацієнок розділили на дві групи: першу (контрольну) — без ПТХ (середній вік — 63,8 ± 8,5 року), другу — із ПТХ (середній вік — 69,9 ± 8,6 року). Методи дослідження: анкетування (показники вертебрального больового синдрому (ВБС), якості життя й ризику остеопоротичних переломів (11-складова візуально-аналогова шкала (ВАШ), EURO-QOOL-5D, FRAX, біологічний вік), функціональні тести (динамометрія, статичне балансування, 3-, 4- та 15-метрові тести, тести 8 кроків, сісти-встати тощо), проби Томайера, Шобера та Отта, ортопедичне обстеження (оцінка діапазону рухів у грудному й поперековому відділах хребта, екскурсія грудної клітки й затримка дихання), двофотонна рентгенівська

абсорбціометрія («Prodigy», GE Medical systems, Lunar, model 8743, 2005), статистичні методи (за допомогою пакета програм Statistica 8.0 із використанням кореляційного та дисперсійного аналізів).

Результати. Встановлено, що у жінок віком 70–79 років із ПТХ інтенсивність ВБС у поперековому відділі хребта вища, а дані функціонального тестування гірші порівняно з показниками у жінок без переломів. Подібних відмінностей показників у жінок віком 50–59 і 60–69 років нами не виявлено. Крім того, визначено достовірний зв'язок між вираженістю ВБС і даними 3-метрового тесту ($p = 0,01$) у жінок з ПТХ. Також встановлено зв'язок між результатами тесту «сісти-встати» ($p = 0,90$) й 4-метрового тесту ($p = 0,005$) та показниками якості життя.

Висновок. Встановлено достовірно гірші показники вираженості ВБС, функціонального тестування й якості життя у хворих старших вікових груп з переломами тіл хребців, що зумовлює подальше вивчення даного питання для вдосконалення реабілітаційних заходів з метою підвищення ефективності лікування хворих з вищезазначеною патологією.

ВПЛИВ ЗАНЯТЬ ПІЛАТЕСОМ НА РУХОМІСТЬ КОЛІННИХ СУГЛОБІВ У ЖІНОК ПОХИЛОГО ВІКУ

А. І. Гурова

Херсонський державний університет

Важливими проблемами, з якими стикається людина похилого віку, є погіршення рухомості у суглобах, біль при рухах і в цілому зниження рухової активності. Але відомо, що «рух — це життя», тому людям літнього віку необхідні активні фізичні навантаження, спрямовані на підтримку і покращання їхнього стану.

Мета — дослідити вплив занять за методикою Пілатеса на рухомість (гнучкість) колінних суглобів у жінок літнього віку. Для цього нами була досліджена група жінок (12 осіб) віком від 58 до 70 років, які прийшли до спортзали з метою оздоровлення. Дослідження було проведено на базі спортивного комплексу «Аквамарин» (м. Херсон) протягом з жовтня по березень 2014–2015 рр. (6 міс). Заняття проводилися тричі на тиждень. Пропущені заняття жінки мали змогу відпрацювати в інший час. Заняття у групі проводились за традиційною методикою Йозефа Пілатеса, яка за умови регулярності поліпшує рухливість суглобів. Дослідження здійснювали поетапно. На першому етапі, перед початком занять групи, у жінок літнього віку визначали стан рухливості у колінних суглобах за допомогою бальної системи візуальної оцінки гнучкості в колінних суглобах при пасивній і активній рухливості (тести). Використання прямих методів оцінки гнучкості в колінних суглобах найбільш точно, тому ми використовували також гравітаційну гоніометрію. Вимірювання проводили при згинанні та розгинанні колінних суглобів. На другому етапі (через 6 міс занять) досліджували результати впливу занять пілатесом на стан рухомості колінних суглобів у жінок літнього віку, використовуючи такі самі методики.

На початку занять результати рухомості у колінних суглобах були такі: у 8 (67 %) осіб був низький рівень гнучкості, у 3 (25 %) — середній та в 1 (8 %) — високий. Згідно з результатами дослідження рухомості у колінних суглобах обох ніг дані були майже ідентичні. По завершенні дослідження отримали такі дані рухомості у колінних суглобах: у 2 (17 %) осіб був низький рівень гнучкості, у 7 (58 %) — середній, у 3 (25 %) — високий.

Отже, у 8 (67 %) осіб відзначено покращання гнучкості у колінних суглобах, що свідчить про те, що заняття пілатесом є очевидним кроком вперед на шляху до поліпшення рухливості, попередження болю і підтримки гарного фізичного самопочуття жінок літнього віку. За допомогою занять пілатесом люди похилого віку можуть знову навчитися рухатися правильно, безболісно, відновлювати і покращувати свою рухову активність.